

WAT 'ANDEREN DOEN

Uit de regionale historische bladen

Het tijdschrift van de *Historische Kring Loosdrecht* schenkt in het februari-nummer (jg. 19, nr. 86, feb. 1992) veel aandacht aan de ambachtsheeren van het dorp. In de serie 'Loosdrecht in de Middeleeuwen' wordt een artikel gepubliceerd over ambachtsheer en baljuw Amelis van Mijnden die leefde van 1392-1473. In 1448 achtervolgde hij enkele onderdanen die hem belasting schuldig waren, terwijl Amelis zelf stelselmatig weigerde om zijn eigen fiscale plichten na te komen. Dit was voor Philips van Bourgondië, graaf van Holland, aanleiding om hem dat jaar zijn ambten te ontnemen.

Het tweede artikel maakt een sprong van bijna vier eeuwen. Het was al lang niet meer uitsluitend de adel die het in een ambachtsheerlijkheid voor het zeggen had. Een heerlijkheid was te koop en vele rijke Amsterdammers kochten zich aanzien en een aantal met het ambt verbonden rechten en bestuurlijke plichten. Tot en met het jaar 1969 heeft Loosdrecht een echte ambachtsheer gehad. Op 3 december van dat jaar stierf Jan Elias Hacke van Mijnden, de laatste telg van een geslacht dat ruim een eeuw lang de ambachtsheerlijkheden van de beide Loosdrechten en Mijnden in bezit had. Het artikel gaat uitvoerig in op de twee buitens 'Eikenrode' en 'Bouwzicht' waar de familie in die tijd woonde.

Uit het mei-nummer (jg. 19, nr. 87, mei 1992) blijkt hoezeer de tweede wereldoorlog het domein van geschiedenisbeschrijving aan het worden is. Terwijl dit nummer van Eigen Perk de feestelijke zomerconcerten van 1945 aan de vergetelheid ontrukkt brengt het Loosdrechtse tijdschrift een droeviger verhaal: het moedige leiderschap van ds. Johannes Versteegt tijdens de bezetting in Loosdrecht. Deze dominee, die sinds 1933 in Nieuw Loosdrecht stond en twee dagen per week per motorboot evangelisatiewerk in de havens van Rotterdam en Amsterdam verrichtte, overleefde de concentratiekampen niet en stierf in juni 1945.

Baerne, het tijdschrift van de gelijknamige historische kring (jg. 16, nr. 1, maart 1992) beschrijft

Laurens van Dijk en diens nazaten, die Baarn van 1897 tot 1988 van brood hebben voorzien. Voor brood bakken was turf nodig en de bakkerij lag dan ook vlakbij de grote turfschuren in de Turfstraat. Niet alleen het bakkersambacht is in die 91 jaren drastisch veranderd, maar ook de manier waarop de bakkers en hun klanten met elkaar omgaan.

In een ander artikel staat het beroep van brugwachter/tolvergaarder centraal. Van 1909 tot 1950 droegen Elias van Yken en later diens zoon Egbert in hun eentje de verantwoordelijkheid voor de ijzeren brug over de Eem. Pas daarna was er geld voor een hulp-brugwachter.

Het blad besteedt veel aandacht aan boerenleiders uit Zuid Afrika, die hun namen leenden aan enkele Baarnse lanen: Kruger, Steyn, De Wet, Botha en Smuts. Paul Kruger heeft zoals wij weten enige tijd in Hilversum gewoond. Van hieruit bezocht hij ook Baarn enkele malen. Twee dochtertjes van ex-president Steyn waren op de kostschool Erica voor jongedames aan de Dalweg.

Het tijdschrift van de *Historische Kring Maarssen* (jg. 18, nr. 4, feb. 1992) is geheel gewijd aan de opgravingen van de panden Cruydenborch en Endelhoven, die gestaan hebben op het terrein van de GAK-gebouwen. In dit nummer wordt ook het initiatief vermeld van een stichting, die de Hollandse Waterlinie in stand wil houden. Geïnteresseerden kunnen zich als lid opgeven bij mevrouw P. van den Born, Molenstraat 32, 3433 CN Nieuwegein, 03402 – 60597.

In *Van Zoys tot Soest* (jg. 12, nr. 4, voorjaar 1992), het tijdschrift van de Historische Vereniging Soest, wordt een bijzondere samenwerking beschreven tussen enkele leden van de vereniging en mensen van het Gasbedrijf Centraal Nederland. De laatsten legden met enkele onderaannemers een 7 km lange gas-koppelleiding van Soesterberg naar Soest en groeven daartoe een twee meter diepe sleuf over het gehele tracé. De historici en archeologen van de vereniging trok-

ken als het ware met hen mee en onderwierpen het wandprofiel van de sleuf aan een 'grondig' onderzoek. De waarnemingen en de conclusies die daaruit waren te trekken worden uitvoerig beschreven.

Voor de meer genealogisch geïnteresseerden zijn er artikelen over Margaretha Verhorst en haar nazaten respectievelijk Willem van den Heuvel alias Guiffelmo Bartolotti. Peter van Doorn, de Soester (of is het Soestenaar?) die rond 1860 de Paus diende als Zouaaf, zet zijn memoires voort. Hij krijgt de Pauselijke Zegen, zit veel in de trein en ziet weinig van de Zondagsrust terechtkomen. Een andere serie in Van Zoys tot Soest beschrijft de middelen van bestaan in het dorp. In dit nummer gaat de vijfde aflevering over de korenmolens en over spinnen en weven. In vele Soester gezinnen werd vooral koehaar

gesponnen, dat geleverd werd aan de tapijfabrieken in Hilversum.

Het tijdschrift van de *Historische Kring Eemnes* (jg. 13, nr. 4, dec. 1991) brengt het verheugende bericht dat het Waterschap Vallei en Eem besloten heeft tot restauratie van het Eemnesser Sluisje. Het tijdschrift doet altijd veel genealogie in zijn kolommen. Waarschijnlijk leeft dat in een relatief kleine dorpsgemeenschap als Eemnes toch meer dan bijvoorbeeld in het grotere Hilversum met veel 'import'. Dit keer wordt het geslacht Koppen uitvoerig beschreven. Nog meer verheugend nieuws in dit nummer! Historische Kring en Gemeentebestuur gaan dit jaar samen de oude brandweerkazerne verbouwen tot een Eemnesser Oudheidkamer.

AvdS

ZOLDERTENTOONSTELLINGEN GOOIS MUSEUM

zaterdag 23 mei t/m zondag 5 juli 1992

Het veranderend dorpsgezicht

een keuze uit de Provinciale Atlas van de provincie Noord-Holland, die werd samengesteld n.a.v. het afscheid van Roel de Wit, commissaris van de Koningin in Noord-Holland.

Samenstelling: Prov. Best. NH in samenwerking met Rijksarchief NH.

zaterdag 11 juli t/m zondag 16 augustus 1992

Gooise arcadia

een tentoonstelling die in het kader van het het Bloemenjaar en het Toer-in thema "Bloemen, tuinen, parken, buitenplaatsen" historische tuinen en parken belicht.

Samenstelling: Goois Museum, Elsie Schoorel.

zaterdag 29 augustus 1992

Open dag van het Goois Museum

zaterdag 29 augustus t/m zondag 4 oktober 1992

Het openbaar vervoer in het Gooi

de geschiedenis van de boot-, trein-, tram- en busverbindingen. En dit alles ter gelegenheid van de feestelijke opening van het nieuwe station in Hilversum.

Samenstelling: Goois Museum, C.J. de Lange en G. Seppen.

JAARDAG TVE IN HILVERSUM

De Stichting Tussen Vecht en Eem, een overkoepelende organisatie voor de lokale en regionale geschiedenis, is voornemens om op zaterdag 26 september 1992 haar jaardag in Hilversum te houden.

Het (voorlopige) programma ziet er als volgt uit:
9.30 ontvangst in de Burgerzaal van het Hilversumse Raadhuis

10.10 openbare vergadering TVE

12.00 korte voordrachten over de geschiedenis van Hilversum, de omroep en de natuur.

12.30 aperitief gevolgd door lunch in een lokatie aan de 's-Gravelandseweg.

13.30 middagprogramma naar keuze:

- wandeling Hilversum en de omroep
- groene wandeltocht

- wandeling historisch Hilversum (omgeving raadhuis, Melkpad, 's-Gravelandseweg)

- idem (omgeving Kerkbrink, Langestraat en bezoek aantentoonstelling in Gooiland)
- bezoek Goois Museum

15.15 afsluiting met muziek

De kosten voor deze dag bedragen vooralsnog f 20,- Dit bedrag moet ter plaatse worden voldaan. Meer informatie in het mei-nummer van TVE.

Het is gebruikelijk dat TVE een themanummer uitgeeft van de plaats waar de jaardag wordt gehouden. Het TVE-nummer over Hilversum zal artikelen bevatten over de algemene geschiedenis, de textielindustrie, sociale woningbouw, de omroep, villawijken, tuinarchitectuur, plantsoenen en ander gemeentelijk groen, bijzondere bomen, 60 jaar Gooi Natuurreserveaat en schrijvers in Hilversum.

HISTORISCHE DAGTOCHTEN

Het Historisch Toerisme Bureau te Baarn biedt een aantal historische en culturele dagtochten. Op het programma staan de volgende bustochten en bijeenkomsten:

- Een *Oranjetocht Baarn*, die begint en eindigt bij kasteel Groeneveld te Baarn en die verder de in de omgeving gelegen jachtgebieden en woonverblijven van de oranjes bezoekt.
- Een *kastelentocht langs de wetering* die begint bij Slot Zeist en waarbij een dozijn kastelen en kasteeltjes wordt bekeken, inclusief een

uitstapje met wandeling door een kasteelbos en stijtuinen en een ontvangst in de historische zaal van de Hernhutters te Zeist.

- Bezoek aan *Wijk bij Duurstede*, de oude door de Romeinen gestichtte nederzetting Dorestad. Een vaart over de Rijn, een stadswandeling en een ontvangst op Kasteel Duurstede maken deel uit van dit dagprogramma.

Op al deze dagtochten ontbreekt het de deelnemers aan niets. Koffie, lunch, thee met gebak en een ter zake kundige rondleid(st)er. En dat alles voor een bedrag van f 44,-.

Verder zijn er nog de culturele middagen zoals de ontvangst ten huize van de pianiste Fania Chapiro waarbij de componist Mozart centraal staat en een culturele dagtocht naar de geboortestreek van Gerrit Achterberg o.l.v. diens biograaf Wim Hazeu.

Voor nadere inlichtingen verwijzen we naar het Historisch Toerisme Bureau, mev. Thera Coppens, Tromplaan 7a, 3742 AA Baarn, tel. 02154-22091.

JAN RINKE TEKENDE DEZE PRENT TER GELEGENHEID VAN DE
OPENING IN 1918

boekhandel

ROZENBEEK

heeft „LETTERLIJK” alles

SCHOUTENSTRAAT 2 TEL.: 035-247615 HILVERSUM